

Met de regen komen nu ook de kievitseieren, maar allicht ook de kraaien en steenmarters

Eindelijk komt de bodem tot leven. Na een extreem droog voorjaar slaan de kieviten, wulpen en grutto's -weken later dan normaal- massaal aan het broeden. Als de kraaien, vossen en steenmarters nu maar niet de nekslag geven...

Peter van Erp 01-05-25, 06:02 Laatste update: 01-05-25, 07:20

Het lijkt zo langzamerhand een gevecht tegen de bierkaai. Al vijf jaar op rij kampen weidevogels in dit land met de ene na de andere tegenslag tijdens het broedseizoen. Dit jaar viel er weken op rij geen druppel regen, vorig jaar was het veel te nat en het jaar daarvoor richtte een nastoot van Koning Winter een slachting aan onder de kwetsbare kuikens.

Je zou er als weidevogelbeschermer bijna wanhopig van worden, maar zover is Marco Renes gelukkig nog niet. „Op de weersextremen hebben we helaas geen enkele invloed. We richten ons daarom maar op de andere factoren die het verschil kunnen maken.” Samen met zijn collega's van Brabants Landschap, boeren en veel vrijwilligers trekt Renes er de komende periode regelmatig op uit om nesten met eieren te vinden en veilig te stellen.

Dat het al jaren bergafwaarts gaat met het aantal kieviten en andere weidevogels ligt niet aan de agrariërs, aldus Renes. „De samenwerking met boeren verloopt heel goed. We hebben meer deelnemers aan natuurbewuste landbouw dan ooit. We hebben alleen een paar seizoenen nodig waarin het weer een beetje meewerkt.”

Waar de meeste mensen het wel lekker vonden, dit zonnige en droge voorjaar, daar waanden de weidevogels zich in een groene woestijn. Het gras in de polders verdorde nog net niet, maar het bodemleven kwam op de steenharde kleilagen en kurkdroge zandgronden totaal niet op gang. Er was echt regen

nodig om insecten, pieren en andere beestjes naar de oppervlakte te krijgen. Hét voedsel voor vogels. Zonder voedsel geen eieren en zonder eieren geen kuikens.

Kraaien zijn slimme beesten. Ze herkennen de auto van de jager binnen de kortste keren en maken dat ze weggkomen

Marco Renes, Brabants Landschap

Juist om dit proces te stimuleren heeft Brabants Landschap in de polders ten noorden van Oss een flink aantal hectaren grond onder water gezet. Het grootste plas-drasgebied wordt de Beerse Overlaat genoemd. Hier worden de meest ideale omstandigheden gecreëerd voor de broedsels. Want ook de kuikens moeten meteen na het uitkomen zelf op zoek naar voedsel: spinnetjes, kevers en wat ze maar voor de pootjes komt.

Brabants Landschap houdt zorgvuldig bij hoeveel kuikens het volwassen stadium bereiken, oftewel vliegvlug worden. Tot die tijd verkeren ze in voortdurend levensgevaar. Verschillende roofdieren hebben namelijk kievit- en gruttojong op het menu staan. Volgens Renes zijn kraaien, vossen en steenmarters de belangrijkste. „Roofdieren zijn in een normaal jaar niet van doorslaggevende betekenis op de weidevogelstand, maar in een seizoen als dit kan het net de nekslag geven.”

En dus wordt nauwlettend in kaart gebracht wat zich de komende weken aftekent in het veld. Hebben de gevreesde rovers intussen een ander jachtterrein opgezocht of zitten ze juist op het vinkentouw voor de verlate maaltijd in de polder? Als dit zo is, kunnen jagers worden ingezet om de vossen en kraaien af te schieten, maar dit is volgens Renes niet de meest effectieve methode. „Kraaien zijn slimme beesten. Ze herkennen de auto van de jager binnen de kortste keren en maken dat ze weggkomen. Zodra de auto uit beeld is, zijn ze zo weer terug.”

Met vangkooien heeft de kraaienjager meer succes, leert de ervaring. Een perenkweker in de directe omgeving van de Beerse Overlaat heeft recent een vergunning van de provincie gekregen om zo'n kooi te gebruiken bij zijn

boomgaard. „Vorig jaar konden we achttien ton peren weggooien, omdat kauwen en kraaien erin hadden gepikt”, verklaart de vader van de kweker desgevraagd. „Ga je met een geweer aan de voorkant zitten, dan duiken die vogels op aan de achterkant. Neem je daar plaats, dan pakken ze de voorkant.”

Beschermde steenmarter nieuw probleem

Marco Renes sluit niet uit dat Brabants Landschap ook een vergunning gaat aanvragen voor het inzetten van vangkooien bij de broedgebieden van weidevogels. „Maar we maken alleen kans als we dat heel goed onderbouwen. De schade die kraaien bij ons aanrichten, is niet in economische cijfers uit te drukken.”

Renes maakt zich misschien nog wel meer zorgen over de steenmarters. Dit kleine roofdier rukt overal in het land op en houdt met regelmaat huis in broedgebieden van weidevogels. „We zien dan dat er na één nacht geen ei of kuiken meer is terug te vinden.” Het probleem is dat de beschermde steenmarter vooralsnog geen strobreed in de weg gelegd mag worden.

En zo blijft de strijd voor de weidevogels er elk jaar een met uitdagingen. „Maar het blijft de moeite waard.”